

7.5.2018

Dnro:
570/04/2018

Liikenne- ja viestintäministeriö

Lausuntopyyntö 3.4.2018, LVM/587/03/2018

Selvitys maantie- ja rautatiealueiden toissijaisesta käytöstä

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Viestintävirastolta lausuntoa oikeudellisesta selvityksestä johtojen, mainoslaitteiden, puuvarastojen ja muiden rakennelmien ja rakennusten sijoittamiseen liittyvistä menettelyistä maantie- ja rautatiealueilla.

Viestintävirasto lausuu asiassa seuraavaa:

Viestintävirasto kannattaa toimenpiteitä, joilla sujuvoitetaan laajakaistarakentamiseen liittyviä lupamenettelyjä. Viestintävirasto pitää hyvänä, että maantielakia muutettiin siten, että se mahdollisti ilmoitusmenettelyn sijoituslupahakemuksen sijaan tietyissä vähäriskisissä tilanteissa sähkö- ja telekaapeleiden ja johtojen sijoittamisessa. Menettely otettiin käyttöön vuonna 2016. Viraston näkemyksen mukaan ilmoitusmenettelyn käyttöönotolla voidaan osaltaan edistää huippunopeiden yhteyksien tehokasta ja nopeaa rakentamista.

Lausuttavana olevan selvityksen perusteella ilmoitusmenettelyyn siirtymistä on pidetty oikean suuntaisena ja tervetulleena uudistuksena. Menettelyn ongelmana pidetään kuitenkin mm. sen joustamattomuutta, koska hakemus voidaan joko hyväksyä tai hylätä eikä sitä ole mahdollista täydentää. Ilmoitusmenettelylle on myös kiinteä määräaika, mikä on käytännössä estänyt töiden aloittamisen ennen määräajan täyttymistä. Ilmoitusmenettelyyn siirtymisellä tavoiteltu hyöty onkin selvityksen mukaan jäänyt oletettua vähäisemmäksi. Lisäksi vain noin kymmenesosa kaikista sähkö- ja tietoliikennekaapelihankkeista on ollut ilmoituksenvaraisia johtohankkeita. Selvityksessä menettelyä ehdotetaan edelleen kehitettäväksi siten, että ilmoituksen täydentäminen tehtäisiin mahdolliseksi ja että rakentamistöiden aloittaminen olisi mahdollista nykyistä nopeammin. Viestintävirasto pitää kannatettavana ilmoitusmenettelyn kehittämistä ja menettelyn joustavoittamista selvityksessä ehdotetuin tavoin.

Viestintävirasto katsoo lisäksi, että ilmoitusmenettelyn käyttöä tulisi voida laajentaa nykyisestäään yhteiskunnan digitalisaatiokehityksen ja tulevaisuuden digitaalisten palvelujen edellyttämien huippunopeiden valokuituverkkojen ja 5G-verkkojen rakentamisen edistämiseksi.

Ilmoitus- ja lupamenettelyssä tulisi hyödyntää enenevässä määrin myös digitalisaation ja sähköisen asioinnin tuomia mahdollisuuksia. Lupa- ja ilmoitusmenettelyjä ja niihin liittyviä prosesseja tulisi edelleen kehittää siten, että yhden sähköisen luvun periaate toteutuisi myös käytännössä. Pyrkimyksenä tulisi olla, ettei luvan hakijan tarvitse esittää samoja selvityksiä kuin kerran. Vastaavasti huomiota tulisi kiinnittää myös olemassa olevan tiedon helppoon saatavuuteen siinä määrin kuin se on mahdollista salassapitosäännösten estämättä.

Selvityksessä kiinnitetään huomiota johtojen sijaintia koskevien tietojen saatavuuteen. Ongelmallista on, että johtojen sijaintitiedot ovat hajallaan eri alan toimijoilla. Järkevintä olisi että kaikkia johtoja koskevat tiedot olisi saatavilla yhdestä paikasta ja kaikkien johtojen tarkka sijainti olisi tiedossa. Viestintävirasto pitää tavoitetta kannatettavana ja huolehtii omalta osaltaan verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annetun lain (276/2016) mukaisesti tietojen saatavilla olosta. Viestintävirasto pitää tärkeänä myös sitä, että lain nojalla perustettuun valtakunnallisesti kattavaan verkkotietopiste.fi-palveluun vietyjä verkkotoimijoiden rakennussuunnitelmia hyödynnetään osaltaan eri toimijoiden sijoittamistarpeisiin liittyvässä koordinoinnissa ja tietojen vaihdossa.

Selvityksessä ehdotetaan maanomistajan/tienpitäjän kanssa tehtävää käyttöoikeussopimusta johtojen, rakenteiden jne. sijoittamiseksi tiealueelle. Ehdotuksen tavoitteena voisi selvityksen mukaan olla sähköinen järjestelmä, jossa sopimuksen tekeminen ja lupien hakeminen ovat samassa menettelyssä. Viestintävirasto pitää toimintatapojen kehittämisen tavoitetta sinänsä hyvänä. Mahdollisia käyttöoikeussopimuksia koskevan sääntelyn osalta tulee kuitenkin ottaa huomioon telekaapeleiden ja matkaviestinverkon radiomastojen ja tukiasemien sijoittamisoikeutta koskeva tietoyhteiskuntakaaren erillissäätely ja huolehtia siitä, että menettelyt eivät hankaloidu miltään osin nykyiseen käytäntöön verrattuna.

Johanna Juusela
Johtaja

Päivi-Maria Virta
Erityisasiantuntija